

http://limnologerna.org/?page_id=260Vattendagarna 2016 Umeå

Minnesanteckningar Workshop Samverkan kring övergödda sjöar 2016-10-26

Ledare: Elisabeth Berggren, kommunekolog vid Skellefteå kommun och deltagare i Skråmträskprojektet

Deltagare:

Anneli Stigsdotter (Umeå kn)

Annika Stål Deblanco (Calluna)

Henrik Schreider (SFL, Tyréns)

Daniel Lindstein (Västmanland-, Dalarna- miljö- och byggförvaltning)

Catarina Welin (Bromölla kn)

Thomas Lenberg (Alingsås kn)

Johan Persson (Upplandsstiftelsen – funnits sedan 1972 och finansieras av kommuner och landsting)

Bror-Erik Israelson (Arboga vattenvårdsförbund, Hjälmareprojektet)

Roland Bengtsson (Mikroalg)

Fredrik Holmberg (ALcontrol AB)

Emanuel Nandorf (Vattenmyndigheten Bottenhavet)

Jerry Persson (Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund)

Sophie Rychlik (Göta älvs vattenvårdsförbund)

Introduktion

Alla seminariedeltagare fick presentera sig själva och varför de valt just detta seminarium. Elisabeth presenterade Skråmträskprojektet och hur de jobbat där då flera inte hört hennes presentation tidigare under dagen.

Diskussionsfrågor

1. Vilket stöd förväntar sig ideella att få från myndigheter? Vad kan myndigheter bistå med/inte bistå med. Hur hitta balans mellan ideellt arbete och betalt arbete?
2. Hur skapas lokalt engagemang? Lokala föreningar? Lokal vattengrupp? Lokala vattenprovtagare? Lantbrukare?
3. Hur kan vi underlätta bildande av lokala arbetsgrupper? Roller myndigheter/ideella? Behövs informationsmaterial? Ex folders "Så här kan du gå tillväga", "Bra att tänka på", "Finansiering, stöd etc".
4. Finns behov av utbyte med andra arbetsgrupper med samma problematik (övergödning)? Hur kan ett sådant utbyte främjas?
5. Hur utformas information om situation/projekt/övergödning på bästa sätt? Tidpunkt? Informationskanaler?
6. Ekonomi i åtgärdsprojekt. Vem ska vara projektägare? Hur löses medfinansieringen?

Diskussion

1. Information, rådgivning. Stora medel. Leda över engagemang på lokal nivå. Förutsätter att det finns lokalt intresse. T ex hjälp med **vatten**provtagning mot arvode. Bygdemedel via kraftverksproduktion. LONA/LOVA/Landsbygdsprogrammet. Nyttja lokala resurser i form av maskiner och kunskap. Tillstånd/byråkrati kan vara ett hinder. Någon annans fel, staten/kommunen måste fixa. Om stort område borde ligga på Lst/kommun att ta fram underlagsmaterial. Startstöd/adm.stöd för att bilda vattenråd. Krävs ytterligare kommunala medel för att komma vidare i arbetet. **Ofta behövs stöd för att skriva projektansökningar. Beskriva problemet och visa på vad det finns för kunskap. Viktigt med information innan föreläggande annars tvärstopp och ovilja. Starta inte projekt om det inte finns ett lokalt engagemang från början. Bygg på den vilja som uttrycks lokalt. Finns det tex en markägare som uttrycker intresse – börja med hen. Det kan ge ringar på vattnet när fler ser resultatet.** Om det finns områden som "hyser agg" mot myndigheter så är vattenråden en bra väg att gå. Att fungera som samverkansorgan och medlare mellan myndighet och privatperson. Det är bra om myndigheter kan gå ut med att ex dessa prover måste tas och på så vis bilda en lokal arbetsgrupp för att få input och engagemang. Myndigheten bör informera att man vill hitta källan så att rätt resurser, åtgärder sätts in. Där det mest nytta.
2. Information och dialog viktiga komponenter. I Uppland inget intresse från markägarhåll att jobba med frågorna. Rädsla för mygg om vatten i landskapet. Ofta är ett projekt helt individberoende. Det kan vara en eldsjäl som driver ett helt projekt. Skynda långsamt. Låt informationen sjunka in. Lämna alternativa förslag på åtgärder som skapar medbestämmande.
3. Viktigt att vattenråden inte är på övergripande nivå utan att man jobbar med att få ner vattenråden till lokala vattengrupper inom specifika vattenförekomster.

Att myndigheten ska komma förutsättningslöst, inte ha någon mall att jobba efter utan att vara flexibel utifrån vilka arbetsgruppen består av. Om engagemanget växer så är det viktigt att myndigheten är lyhörd och hjälpsam med råd.
4. Att se till att studiecirkel påbörjas och att myndigheten då går in och informerar samtidigt. Då är medlemmar på gång i tänket om varför de måste göras detta.
5. Önskemål är att ha en anställd på heltid som kan jobba med att informera och inspirera om vattenförvaltningen. Vi i styrgruppen sitter idag på så många stolar redan.
6. Behov av utbyte och samverkan med andra vattenråd är stor och kan ske genom workshops på konferensen, kanske involvera miljösamverkan Sverige. Man kan fundera på befintliga/ny och gemensamma plattformar. SKB i samarbete med Göteborg är i startgropen för en gemensam digital plattform. Ställen där man kan dela med sig av erfarenheten digital och att det måste vara sökbart.

7. Fungerar hemsidorna och är facebook tillräckligt?
8. Stiftelse. Anlita konsult som kan driva projekt/ansökningar. Vattenmyndigheten har en enkel folder om vattenråd. Ingen undre gräns för hur stort ett vattenråd behöver vara, kan vara väldigt lokalt. T ex i Uppland finns för sjön Tämnaren ett vattenråd bestående av boende, markägare och lantbrukare som är djupt oense om resursen. Myndigheter bör vara ödmjuka när man träffar folk ute i bygderna. HAV har på sin hemsida publicerat bra projekt och hur ansökningar kan se ut.
9. Film, en sådan som remibar, bör tas fram för vattenråden från vattenmyndigheten. Blir stor genomslagskraft på sociala medier.
10. Goda exempel via hemsidor. Miljösamverkan Sverige har mycket bra nätburet material som är lättillgängligt. Samarbete finns mellan Göteborgs Regionalförbund och Sveriges Kommuners Landsting för att underlätta utbytet mellan myndigheter och lokala initiativ - Dela digitalt – är under uppbyggnad.
11. Information innan föreläggande.
12. Projekt stupar ofta på medfinansiering. Där det händer är det kommunen som varit drivande, t ex Tekniska med god ekonomi eller då kommunen sett en nytta med det. Kommuner kan inte alltid vara medfinansiär – likabehandling gäller...
Får känslan av att projekt ofta stupar på medfinansiering.
Kan vi utveckla stiftelseform..?
13. Hur lång omsättningstid det är på en sjö kan ge en referens på hur länge det kan ta för en åtgärd att visa resultat. Det är viktigt att lokala arbetsgrupper vet om det och att det tar tid.
14. Vattenpeng till vattenfonder och sedan fördela där de behövs mest istället för att ge pengar till åtgärder där de bara är engagemang.
15. Ofta finns pengar att söka från HAV genom LST. Kan vara viktigt att veta och kanske driva på större projekt på ex 8 sjöar istället för 1. Ofta finns det massor med projektidéer, men svårt att hitta vem som vill vara huvudman för det.
16. Hur informera? Vattenråden här i norr är alldeles för stora, avstånden blir ett problem. Vi kan ha vattendragsvandringar och även se till att LRF är med i styrelsen/alt informerar om Greppa Näringen.
Det är viktigt att vi arbetar med personlig återkoppling. Vad har den enskilda personen för roll, vad leder hans insatser till. Att få ansvar leder ofta till engagemang.